

Uit de collectie **LAAT NIET, ALS DANK ...**

Karen Veenland-Heineman

De houten afvalbak in de collectie van het ZHG, gefotografeerd in het depot in de kelder van het gemeentehuis.

Wat hebben een houten afvalbak en een foto van een klein meisje - allebei in onze collectie - met elkaar te maken?

In 1913 werd de gemeente Zeist eigenaar van het Zeisterbos. Zeist, de parel van de Stichtsche Lustwarande, kreeg hiermee een belangrijke toeristische attractie. Massaal kwamen bezoekers van heinde en verre in de eerste helft van

de 20^e eeuw per tram en trein naar 't Onvolprezen Zeister Bosch. Wandelen, hertjes kijken, spelen bij de vijvers en de bosbeek, picknicken. Er was van alles in het bos te doen en dat liet zijn sporen achter. Niet alleen hier, maar overal in het land was het afval van recreanten in parken en bossen een groot probleem. De ANWB kwam in 1926 met een mediacampagne, waarvan zelfs nu de slogan nog bekend is.¹

*'Laat niet, als dank
Voor 't aangenaam verpoezen,
Den eigenaar van 't Bosch
De schillen en de doozen.'*

De gemeente Zeist plaatste toen solide houten afvalbakken in parken, het bos en langs wegen. Eén is bewaard gebleven en staat in ons depot. Het is een veelhoekige, donkergroen geschilderde bak met het wapen van Zeist aan de voorzijde. Ter versteviging zijn ijzeren banden aangebracht. De binnenzijde

is roodbruin geschilderd. De bak is ongeveer 60 cm hoog en 45 cm breed.

Wat een leuke verrassing was de schenking van een foto in 2016! Niet alleen het plaatje, maar ook het verhaal erbij, is een aanwinst. Mevrouw A.M. (Adrie) de Leeuw-Ottow schrijft: *‘Toen wij in 1934 met verlof uit Ned. Indië in Zeist waren, in de Lorentzlaan, zo omstreeks April, stonden er in het “Laantje zonder eind” deze prullebakken. Mijn vader zette ons erin en maakte deze foto. Dit was ik, toen 4 jaar oud. Sinds 1971 woon ik in de Lindenlaan in Zeist en wandel veel in het bos.’*

We zien een klein meisje, dat recht in de camera kijkt en haar handjes op de rand van de bak houdt. Opvallend is dat de bak aan de stam van een boom is opgehangen en zo de grond niet raakt. Het is een iets ander type dan ons exemplaar.

De foto van kleuter Adrie en de prullenbak vormen samen een mooie combinatie, die bijdraagt aan de kennis van de Zeister geschiedenis.

Noot

Zie: <https://www.anwb.nl/over-anwb/vereniging-en-bedrijf/geschiedenis/laat-niet-als-dank>

De vierjarige Adrie Ottow, in 1934 gefotografeerd door haar vader, in een houten afvalbak in het Zeistbos.